

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/49/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7517204649
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7517204649.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu Mgr. Miloša Greguša a JUDr. Denisy Novotnej Mlinárscikovej vo veci starostlivosti súdu o mal. deti U.: A. nar. XX.XX.XXXX a D. nar. X.XX.XXXX bývajúce s matkou zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach detí rodičov: Ing. M. U. nar. XX.X.XXXX bývajúcej na ul. E. H. č. X v P. L. právne zastúpenej JUDr. Danicou Holováčovou advokátkou so sídlom Advokátskej kancelárie na Čajakovej ul. č. 5 v Košiciach a Ing. D. U. nar. XX.X.XXXX bývajúceho na L. ul. č. X v U. v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom na čas do rozvodu manželstva o odvolaní matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie z 5.11.2021 č.k. 19P/71/2017-664 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v napadnutých výrokoch o určení výživného, o tvorbe úspor, o dlžnom výživnom a o trovách konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne:

I. Zastavuje konanie v časti zverenia maloletých detí A. U., nar. XX.XX.XXXX a D. U., nar. X.XX.XXXX do osobnej starostlivosti rodiča a v časti úpravy styku rodiča s maloletými deťmi na čas do rozvodu manželstva.

II. Upravuje vyživovaciu povinnosť otca k maloletým deťom A. U., nar. XX.XX.XXXX a D. U., nar. XX.XX.XXXX na čas do rozvodu takto:

III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého A. na obdobie od 2.3.2017 do 7.9.2020 sumou 240 EUR mesačne, pričom dlžné výživné za uvedené obdobie a to vo výške 4.599,96 EUR je otec povinný zaplatiť k rukám matky maloletého dieťaťa do 30 dní od doručenia rozsudku.

IV. Otec je povinný prispievať na tvorbu úspor pre maloletého A. za obdobie od 2.3.2017 do 7.9.2020 sumou 50 EUR mesačne, pričom dlžnú sumu určenú na tvorbu úspor za uvedené obdobie vo výške 2.109,96 EUR je otec povinný zložiť na účet maloletého dieťaťa zriadeného matkou maloletého dieťaťa v prospech maloletého dieťaťa a to v lehote 30 dní od doručenia rozsudku. Na nakladanie s finančnými prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

V. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého D., nar. 1.12.2013 za obdobie od 2.3.2017 do 7.9.2020 sumou 220 EUR mesačne, pričom dlžné výživné za uvedené obdobie a to vo výške 3.755,94 EUR je otec povinný zaplatiť k rukám matky do 30 dní od doručenia rozsudku.

VI. Otec je povinný prispievať na tvorbu úspor pre maloletého D. za obdobie od 2.3.2017 do 7.9.2020 sumou 50 EUR mesačne, pričom dlžnú sumu určenú na tvorbu úspor za uvedené obdobie vo výške 2.109,96 EUR je otec povinný zložiť na účet maloletého dieťaťa zriadeného matkou maloletého dieťaťa v prospech maloletého dieťaťa a to v lehote 30 dní od doručenia rozsudku. Na nakladanie s finančnými prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

VII. Žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku okrem výroku o zastavení konania podal v zákonnej lehote odvolanie otec s návrhom, aby odvolací súd zmenil napadnuté výroky rozsudku tak, že ho zaviazá prispievať na výživu mal. detí po 150 Eur mesačne na každé mal. dieťa od 2.3.2017 do 7.9.2020 a zamietne návrh matky na tvorbu úspor pre mal. deti od 2.3.2017 do 7.9.2020. Alternatívne navrhol, aby súd zrušil rozsudok v napadnutých výrokoch a vec v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietal, že mu súd prvej inštancie určil rovnaké výživné ako v konaní o rozvod manželstva napriek tomu, že odôvodnené potreby mal. detí boli v roku 2020, kedy súd rozviedol ich manželstvo oveľa vyššie ako v roku 2017. Poukázal na to, že mal. A. nastúpil na základnú školu dňa 1.9.2017 a mal. D. dňa 1.9.2020. Zároveň mal. deti začali navštevovať rôzne krúžky, čo tiež zvýšilo ich výdavky. Uviedol, že počas rokov 2018 (priemerná hodnota v kategórii potraviny 158,04 Eur) a 2019 (priemerná hodnota v kategórii potraviny 155,96 Eur) boli podľa Štatistického úradu SR spotrebiteľské ceny u produktov, ktoré sú potrebné na zaobstaranie výživy mal. detí nižšie, ako v roku 2020 (priemerná hodnota v kategórii potraviny 165,62 Eur). Citoval rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 730/2014, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09, II. ÚS 410/06, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11CoP/67/2019 a Európskeho súdu pre ľudské práva Vetrenko vs. Moldavsko. Je zrejmé, že zovšeobecnenie a prevzatie výživného stanoveného na konci rozhodného obdobia pri rozvode manželstva je v rozpore s konštantnou judikatúrou. Namietal, že súd prvej inštancie pri určovaní výživného vzal do úvahy jeho príjem z účinkovania v zoskupeniach B. z N. a U. U. Y., ale na druhej strane nevezal do úvahy výdavky spojené s takýmto účinkovaním, ktoré tvoria viac ako polovicu jeho príjmov. Dodal, že svoje umelecké účinkovanie považuje skôr za koníček, ako za zárobkovú činnosť a jeho príjmy je potrebné považovať za takmer bezpredmetné s ohľadom na súčasný stav v kultúre z dôvodu pandémie. Súdu prvej inštancie vytýka, že pri rozhodovaní zoberal do úvahy aj diéty, ktoré mu boli vyplácané počas pracovnej cesty v Juhoafrickej republike. V tejto súvislosti prezentoval názor, že tieto diéty nie je možné považovať za dosiahnutý príjem, nakoľko boli určené na spotrebu počas cesty. Zdôraznil, že po odchode zo spoločnej domácnosti matka používala spoločný majetok patriaci do BSM aj na vynaloženie starostlivosti o maloleté deti. Toto nepriame podieľanie sa na starostlivosti o maloletých súd tiež nevezal do úvahy a tiež nevezal do úvahy ani výdavky, ktoré mal na zariadenie vlastnej domácnosti. Má za to, že matka mal. detí vedie luxusný spôsob života, keď napríklad trávi s mal. deťmi celé 2 mesiace v Chorvátsku. S ohľadom na túto skutočnosť vyjadril názor, že matka nie je odkázaná na príjem z dlžného výživného a postačuje jej bežné výživné. Navrhol preto, aby súd určil, že dlžné výživné má byť uhradené na sporiace účty mal. detí. Ohľadom pozemku, ktorý nadobudol v k. ú. Mokrance uviedol, že ho nadobudol darom od svojej mamy, teda nespadá do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V odôvodnení rozhodnutia absentujú skutočnosti, na základe ktorých súd nevyhovел jeho tvrdeniam. Má za to, že úspory sú súčasťou dlhu na výživnom a matka môže tieto peniaze použiť na úspory v celom rozsahu. Navrhol, aby súd pri určení výživného prihliadol aj ku skutočnosti, že mu matka po celý čas neumožňovala pravidelne sa stretávať s maloletými deťmi, odmietla prevziať darčeky. Záverom dodal, že úhrada výživného spätne už v tomto prípade nie je natoľko esenciálna, nakoľko potreby mal. detí boli uspokojované priebežne. Myslí si, že zaplatenie dlhu na výživnom naraz v krátkej lehote by mohlo zhoršiť jeho finančnú situáciu.

3. Proti výrokom o určení výživného a o dlžnom výživnom podala odvolanie aj matka mal. detí. Navrhla, aby ich odvolací súd zmenil tak, že zaviazá otca prispievať na mal. A. 350 Eur mesačne a na mal. D. 300 Eur mesačne od 2.3.2017 do 7.9.2020. Dlžné výživné pre mal. A. v sume 10.130 Eur a pre mal. D. v sume 8.030 Eur navrhla zaviazat' otca zaplatit' jej do 30 dní od doručenia rozsudku. Zároveň navrhla zaviazat' otca k zaplateniu odkupnej hodnoty určenej pre maloleté deti tým spôsobom, že otec vytvorí v ním určenom bankovom dome účet s dispozičným právom mal. detí po dosiahnutí plnoletosti, a na tento účet vloží finančné prostriedky z plnenia poistenia I. Kooperatíva poisťovne a.s. ViennaInsuranceGroup Bratislava. Alternatívne navrhla, aby odvolací súd zrušil napadnuté výroky a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietala, že súd prvej inštancie len stroho uviedol, že príjem otca vo výške 100 Eur mesačne z účinkovania v hudobných zoskupeniach sa javí ako neprimeraný, ale neodôvodnil, čo považuje za potencionálne primeraný príjem z hudobnej

činnosti, z ktorého vychádzal pri určovaní výživného. Týmto postupom jej odňal možnosť argumentovať proti rozhodnutiu, čím porušil právo na spravodlivý proces. Súdu prvej inštancie vytyka aj to, že pri rozhodovaní nezohľadnil ustanovenie § 63 ods. 1 Zák. o rodine, aj keď to žiadala v priebehu konania, pretože otec nepreukázal svoj príjem z hudobnej činnosti. O uvedenom svedčia výpisy z účtu otca, z ktorých je zrejmé, že si prilepšil minimálne o nezdaniteľných 6.475,20 Eur za roky 2017 až 2020. K tejto sume možno pripočítať ďalšie neznáme príjmy, ktoré je všeobecne známe, že sa platia „z ruky do ruky“ po skončení vystúpenia. Pretože otec nepredložil podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a neumožnil súdu sprístupniť svoje údaje, z ktorých by mohol zistiť jeho skutočný príjem, mal sa súd riadiť predpokladom, že výška jeho priemerného mesačného príjmu z hudobnej činnosti je dvadsaťnásobok životného minima. Má za to, že nadanie a skúsenosti otca v hudobnej oblasti dávajú predpoklady na zvýšené príjmy otca z väčších verejných, aj menších súkromných vystúpení, ktoré nie sú preukázateľné, pretože sa pri odmene obvykle nevystavuje faktúra, ani iný účtovný doklad. Zdôraznila, že je potrebné vychádzať z priority vyživovacej povinnosti. Poukázala na rozhodnutie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6Co/1162/2015. Vyjadrila názor, že určené výživné je neprimerane nízke na súčasné nároky mal. detí v škole, doma, ale aj v spoločnosti, keď už len na cestovné minie 200 Eur mesačne. Súd prvej inštancie nedostatočne vzal do úvahy, že jej príjmy boli omnoho nižšie ako príjmy otca. Ak si premietne, koľko výdavkov musela priebežne uhrádzať v čase, keď otec prispieval na mal. deti v najnižších sumách, možno skonštatovať, že sa správal nezodpovedne a povrchno. Nestotožnila sa s tým, že súd prvej inštancie pri výpočte dlhu na výživnom zohľadnil otcovi platby na chod domácnosti, pripojenie N., príspevky na údržbu domu, vodovodný výkop, príspevok na dom, prípojku na vodovod v dome, príspevok na montáž prípojky a iné výdavky, ktoré nesúvisia s výživným, ale so zveľaďovaním domu alebo jeho príslušenstva, čo má byť zohľadnené v konaní o vyporiadanie BSM v celkovej výške 11.056,08 Eur. Ich uznanie považuje za rozporné s dobrými mravmi. Uznala len plnenia otca v úhrnnej sume 4.570 Eur na obe mal. deti za rozhodné obdobie. Namietala, že súd zohľadnil otcovi aj výdavky na bývanie v rozsahu 200 Eur mesačne, pretože býva s partnerkou a tá platby za nájom bytu, ktorý patrí jej svokrovi, nepreukázala. Považuje to za neprimerane vysoký výdavok. Zdôraznila, že podľa § 76 ods. 2 Zák. o rodine je proti pohľadávkam na výživné započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou. Ak ide o výživné pre mal. deti, započítanie nie je možné vôbec. Ak súd uplatnil započítanie voči otcovi, potom mal rovnako postupovať aj vo vzťahu k nej a jej úhradám za dom, nakoľko zabezpečuje starostlivosť o mal. deti a znáša tak najväčšiu mieru finančnej a osobnej starostlivosti. Započítanie je možné uplatniť len v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Súd prvej inštancie pochybil aj vtedy, ak sa nevyjadril ani k detskému poisteniu I., ktoré otec uzatvoril s poisťovňou Kooperatíva pre obe mal. deti vo výške 42.55 Eur. Otec toto poistenie zrušil z neznámych dôvodov a odkupnú hodnotu si dal vyplatiť na svoj účet. Z uvedených dôvodov žiadala, aby otec zaslal odkupnú hodnotu na sporiaci účet detí a zároveň žiadala, aby si súd overil výšku tejto odkupnej hodnoty. Má za to, že súd prvej inštancie o nej mal rozhodnúť vo výrokovej časti napadnutého rozsudku. V tejto súvislosti poukázala na čl. 12 bod 4 VPP (Všeobecné obchodné podmienky poisťovne Kooperatíva) a na ustanovenia Občianskeho zákonníka.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca dala do pozornosti § 62 ods. 2 Zák. o rodine a poukázala na základné princípy určovania výživného. Má za to, že otec má omnoho vyššiu životnú úroveň ako mal. deti. Podrobne opísala, ako si otec plnil svoju vyživovaciu povinnosť od januára 2018 do septembra 2020 v sumách 3.165 Eur v roku 2018, 2.320 Eur v roku 2019 a 1.853 v roku 2020, pričom príjmy otca v roku 2018 predstavovali 21.158 Eur, v roku 2019 sumu 20.546,05 Eur a za 9 mesiacov roku 2020 sumu 12.977,84 Eur. Ak zoberie do úvahy, že otec platil po mnoho mesiacov po 100 Eur, respektíve 150 Eur mesačne, potom je zrejmé, že si žil s priateľkou nadštandardný život oproti mal. deťom. K uvedeným príjmom je ešte potrebné pripočítať príjmy z hudobnej činnosti za roky 2017-2020 v preukázanej výške nezdaniteľných 6.475,20 Eur a ďalšie neznáme príjmy, ktoré z tejto činnosti dostával tzv. „na ruku“ v hotovosti. Poukázala na prioritu výživného pred ostatnými výdavkami rodičov, a na jednotlivé minulé položky otca, ktoré nie je možné kvalifikovať ako bežné v sume cca 23.000,- Eur. Považuje za nesporné, že otec minul tieto prostriedky na kúpu nehnuteľnosti - pozemku. Tvrdenie otca, že musel podporovať svoju matku, ktorá je odkázaná na jeho pomoc, je vyvrátené zistením, že jeho matka nadobudla v decembri 2019 pozemok v hodnote cca 40.000,- Eur a tento následne v máji 2021, po ukončení rozvodového konania, darovala otcovi. Má za to, že ide o ohýbanie práva, aby sa otec vyhol tomu, aby pozemok patril do BSM. Z vyjadrení otca je zrejmé, aký má záujem o výživu mal. detí, ak uviedol, že pokiaľ doposiaľ neplatil, tak mu zmeškané výživné má súd odpustiť, pretože už v súčasnosti nemá význam. Uviedla, že tieto vyjadrenia otca sú v absolútnom rozpore s inštitútom a funkciou výživného. Poukázala na to, že potreby mal. detí boli v rozhodnom období omnoho vyššie, ako výživné, ktoré

jej otec prispieval na výživu maloletých detí. Je prirodzené, že mala problém s ich uspokojovaním a nebyť jej rodičov, dostala by sa do dlžôb. Pokiaľ otec navrhoval neprihliadať na diéty, ktoré poberal v Juhoafrickej republike, poukázala na rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 3CoP/1/2017, podľa ktorého cestovné náhrady sa sice v zmysle Zákonníka práce nepovažujú za súčasť mzdy, avšak v zmysle koncepcie Zákona o rodine sa na strane povinného skúmajú jeho celkové zárobkové a majetkové pomery. Do pozornosti dala aj rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoP/32/2015 a Krajského súdu Trnava sp. zn. 10CoP/15/2016. Má za to, že otec by len zo svojho zamestnaneckého príjmu mohol zaplatiť na dlžnom výživnom viac ako 500 Eur. Poukázala na to, že otec v konaní o rozvod manželstva žiadal určiť výživné na mal. A. na 220 Eur mesačne a na mal. D. 200 Eur mesačne. Uviedla, že tak bežné výživné, ako aj tvorba úspor majú svoj význam a nemožno ich zamieňať, pretože ich funkcia je jedinečná a nezameniteľná. V tejto súvislosti poukázala na ďalšie rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/19/2021 týkajúce sa tvorby úspor. Poprela tvrdenia otca o jej luxusnom živote. Vysvetlila, že ako pracujúca nemôže mať dovolenku 2 mesiace. Dovolenku mimo Slovenskej republiky trávi najdlhšie v rozmedzí 3 týždňov. Dodala, že maloletý D. má zdravotné problémy a pobyt pri mori je pre neho zo zdravotného hľadiska veľmi prospešný a akútny. Má dlhoročných známych v letovisku, ktoré navštevuje, čo otec veľmi dobre vie. Známym za ubytovanie neprispieva, ale recipročne im vypomáha pri rôznych prácach. Poznamenala, že na dovolenku sú náročné prípravy, keďže im musí dopredu chystať jedlo, aby sa nemuseli stravovať v drahých reštauráciách. Jediným „luxusom“ je cesta. Pravdou je, že by si nikdy nemohla dovoliť taký štýl života, ako má otec, keďže jej príjem nedosahuje ani 50 % príjmov otca. Poprela, že by bránila otcovi stretávať sa s mal. deťmi a dodala, že otec im nikdy neprejavoval dostatočnú lásku a záujem tak, aby to ocenili a mali sami záujem o stretávanie sa s ním. Naopak, mal. deti majú v živej pamäti jej fyzické napádanie otcom, násilné odobratie mal. A., šikanovanie, posmeškovanie, či ironické poznámky, ktoré im spôsobovali stres.

5. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že náhrada príjmov v prvom rade slúži na spotrebu. Zotrvával na tom, že zaostané výživné nebolo použité pre potreby mal. detí. Preto je ho možné považovať za úspory. Poukázal na to, že doposiaľ od matky nežiadal žiadnu náhradu za užívanie nehnuteľnosti. Ostatné tvrdenia matky preukázané neboli.

6. Ďalšie vyjadrenia vo veci neboli podané.

7. Výrok rozsudku o zastavení konania v časti zverenia mal. detí do osobnej starostlivosti rodiča a úpravy styku rodiča s mal. deťmi na čas do rozvodu manželstva neboli odvolaním napadnuté, nadobudli právoplatnosť, preto neboli predmetom odvolacieho konania (§ 367 ods. 2 CSP).

8. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

9. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 387 ods. 1 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Odvolací súd preskúmal napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie aj s konaním, ktoré im predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a zákonne rozhodol o určení výživného od otca pre maloletého A., aj maloletého D. a o tvorbe úspor, pričom v odôvodnení sa vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami, ktoré tvorili podklad jeho rozhodnutia a s jeho závermi sa v plnom rozsahu stotožňuje aj odvolací súd. Rodičia maloletých detí v odvolaniach neuviedli žiadne podstatné skutočnosti, ktoré by spochybňovali závery súdu prvej inštancie ohľadom výživného, pričom ich odvolacia argumentácia je takmer totožná s obranou v konaní na súde prvej inštancie, s ktorou sa súd v napadnutom rozsudku vysporiadal. Úvahy súdu prvej inštancie týkajúce sa posúdenia príjmov otca, ako aj jeho celkových majetkových pomerov a životnej úrovne, z ktorých súd prvej inštancie

vychádzal pri rozhodovaní o určení výživného, nie sú svojvoľné, ale vychádzajú z ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. To, že rozhodnutie súdu a úvahy, ktorými sa riadil pri jeho vydaní, nie sú v súlade s predstavami rodičov, nečinia rozsudok nesprávnym, nezákonným či neodôvodneným. Pokiaľ rodičia na podporu svojich odvolacích tvrdení poukazovali na niekoľko rozhodnutí súdov v iných veciach, odvolací súd dáva do pozornosti, že každé jedno rozhodnutie o výživnom na maloleté dieťa je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady (porovnaj 5Cdo 87/2017). Pri posúdení a zhodnotení zákonom stanovených východísk na určenie výživného preto súd postupuje diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrváva na určitých striktných hraniciach (porovnaj 8Cdo 50/2017).

12. Súd prvej inštancie postupoval správne, ak v tomto konaní určil výživné od otca pre mal. deti v rovnakom rozsahu, ako určil súd prvej inštancie po právoplatnosti výroku o rozvode manželstva rodičov mal. detí, a to napriek tomu, že rozdiel medzi jednotlivými úpravami sú v počiatku tohto konania tri roky. Ako je to zrejme z vykonaného dokazovania, zloženie odôvodnených potrieb mal. detí nebolo počas celého tohto konania výrazne odlišné od ich potrieb daných v roku 2020. Zo správy kolízneho opatrovníka v roku 2018 je zrejme, že maloletý A. už vtedy navštevoval Základnú umeleckú školu, hokejový krúžok a súbor L.. Aj maloletý D. navštevoval hokejový krúžok a bol často chorý (č.l. 165 spisu). Rozdiel v cenách potravín podľa údajov Štatistického úradu SR, na ktorý otec poukazoval v odvolaní, je pri rozsahu určeného výživného a existencii aj ďalších odôvodnených potrieb mal. detí zanedbateľný, preto na neho odvolací súd neprihliadal. Medzi odôvodnené potreby mal. detí totiž nepatria len výdavky na stravu, na školu, škôlku a krúžky, ale všetky náklady potrebné na uspokojovanie ich potrieb, t.j. bývanie, ošatenie, hygienické potreby a drogéria, zdravotná starostlivosť, preprava, poplatky, potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním ich vzdelania, rozvoj záujmov a potrieb, kultúrne a rekreačné potreby, t.j. všetky potreby nevyhnutné pre život kultúrneho človeka v spoločnosti. Odvolací súd je toho presvedčenia, že určené výživné 240 Eur mesačne pre mal. A. a 220 Eur mesačne pre mal. D. je aj v tomto konaní primerané odôvodneným potrebám mal. detí, ako aj príjmovým a majetkovým pomerom oboch ich povinných rodičov.

13. Pokiaľ ide o príjmy otca, ani tie sa v porovnaní s príjmami otca posudzovanými v konaní o rozvod manželstva podstatne nezmenili. Súd prvej inštancie postupoval správne, ak pri určení výživného zohľadnil priemerné čisté mesačné príjmy otca zo závislej činnosti, ktoré dosahoval u zamestnávateľa X. - D., s.r.o. Košice v sume 1.744 Eur v roku 2017, 1.837 Eur v roku 2018, 1.736 Eur v roku 2019 a 1.441 Eur za prvých 9 mesiacov roku 2020, ako aj potencionálne príjmy, ktoré otec dosahoval svojím aktívnym účinkovaním v hudobných zoskupeniach B. a U. U. Y.. Pokiaľ ide o otcom namietané započítanie tzv. diét v zahraničí do jeho príjmov, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že i keď nie sú zložkou mzdy, keďže ich prioritným účelom je pokrytie výdavkov zamestnanca počas výkonu práce mimo bydliska, na druhej strane pozitívne ovplyvňujú bežné životné podmienky zamestnanca minimálne jeho náklady na stravovanie a ubytovanie v období výkonu práce a na druhej strane rovnaké náklady v mieste bydliska znižujú na minimum, čím životnú úroveň povinného otca zlepšujú. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, ako aj so závermi súdov v konaní o rozvod manželstva, že príjem otca z pôsobenia v hudobných zoskupeniach je podstatne vyšší ako 100 Eur mesačne. Ani odvolací súd neuveril tvrdeniam otca, že tento príjem je zanedbateľný so zreteľom na výdavky, ktoré v tejto súvislosti má, pretože to otec nepreukázal. Rovnako neuveril ani tvrdeniam otca, že na výšku príjmov mala vplyv aj aktuálna pandemická situácia, pretože predmetom tohto konania bolo určenie výživného od 2.3.2017 do 7.9.2020, pričom pandémia začala mať vplyv na kultúru až koncom marca 2020. Ako už konštatoval aj odvolací súd v rozsudku z 31.5.2021 sp. zn. 7CoP/112/2020, príjem otca od marca 2020 z účinkovania v hudobných zoskupeniach, bol určite nižší, ako po minulé roky, avšak je potrebné zdôrazniť, že otec svoj reálny príjem z tejto činnosti súdu nepreukázal, pričom už dávno pred vypuknutím pandémie COVID 19 tvrdil, že ide o zanedbateľný príjem, maximálne do 100 Eur mesačne, z jeho pohľadu skôr výdavky na benzín. Opatrenia pritom boli najmä v priebehu leta 2020 priebežne uvoľňované, preto existovali možnosti, že otec mohol z činnosti opätovne profitovať. Argumentácia otca rozsahom vlastných výdavkov pôsobí vo faktickej a právnej rovine smerom k jeho vyživovacej povinnosti voči mal. deťom nevyvážené a dovoľuje skôr záver, že subjektívne vnímanie vlastnej životnej situácie mu bráni objektívne posúdiť rozsah odôvodnených potrieb mal. detí. Odvolací súd oceňuje, že otec prenechal v užívaní mal. detí a matky spoločný majetok, avšak zároveň dodáva, že táto skutočnosť nemala výrazný vplyv na určenie rozsahu výživného. Otcovi boli riadne zohľadnené výdavky na samostatné bývanie, pričom v prípade, ak by bola práve matka s mal. deťmi nútená zabezpečiť si nové bývanie, odôvodnené potreby mal. detí by boli omnoho vyššie za súčasného nastavenia cien prenájmov nehnuteľností v druhom najväčšom meste

na Slovensku. Priznanie výživného v otcom navrhovanej výške 150 Eur mesačne pre každé mal. dieťa by podľa názoru odvolacieho súdu nekorešpondovalo s jeho životnou úrovňou a v žiadnom prípade by nezodpovedalo ani odôvodneným potrebám mal. detí. Rozhodnúť v súlade s návrhom otca by v tomto prípade znamenalo neúmerne posunúť väčší podiel zodpovednosti za duševný a fyzický rast mal. detí na matku mal. detí, čo by bolo nepochybne v rozpore aj s relevantnými ustanoveniami Zákona o rodine. Odvolací súd pritom nezistil, že by si matka mal. detí žila luxusný život, ako sa snažil odvolací súd presvedčiť otec odvolávajúci sa na to, že s mal. deťmi trávi v lete 2 mesiace v Chorvátsku. Otec toto svoje tvrdenie žiadnym spôsobom nepreukázal a matka potvrdila iba to, že trávi s mal. deťmi dovolenky v Chorvátsku, ale v omnoho kratšom čase za podmienok, ktoré rozhodne ako luxusné považovať nemožno. Záverom odvolací súd dodáva, že samotné nezhody rodičov ohľadne styku otca s mal. deťmi nemajú vplyv na rozsah výživného. Výživné je osobným právom dieťaťa a matka je len miestom jeho plnenia, v čase, keď sú deti ešte maloleté. Skutočnosť, či matka umožňuje otcovi stretávať sa s mal. deťmi, alebo z akých dôvodov stretnutia riadne neprebiehajú, je preto z hľadiska určenia výživného do rozvodu manželstva, kedy bolo konanie o úpravu práv a povinností zastavené, právne irelevantná.

14. K odvolacím námietkam matky odvolací súd uvádza, že odôvodnené potreby mal. detí nie sú jediným limitujúcim kritériom rozhodným pre určenie výživného. Zo životnej úrovne otca odvolací súd nezistil, že by bolo spravodlivé požadovať od neho, aby matke prispieval na väčšinu z ňou vyčíslených odôvodnených potrieb maloletých detí až v rozsahu 350 Eur mesačne pre mal. A. a 300 Eur mesačne pre mal. D.. Takto určené výživné za roky 2017 až 2020 by nebolo primerané ani vyživovacej povinnosti otca, ktorá mu bola určená po právoplatnosti výroku o rozvod manželstva v roku 2020 za situácie, keď sa kritériá pre jeho posudzovanie nezmenili. Pokiaľ matka žiadala, aby sa pri posudzovaní možností a schopností otca v hudobnom zoskupení vychádzalo z fiktívneho príjmu podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine a nie z príjmu potencionálneho podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, odvolací súd uvádza, že cieľom ustanovenia § 63 Zákona o rodine je umožniť súdu zistiť výšku zárobkových možností povinného rodiča v prípade, ak má príjmy aj z inej než závislej činnosti a povinný rodič zo špekulatívnych dôvodov nemá snahu predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov, resp. ich súdu nepreukáže alebo nesprístupní. Aké konkrétne podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov je rodič povinný súdu preukázať závisí od každého konkrétneho prípadu a je vecou súdu, ktoré podklady bude od rodiča požadovať. Zásadným vodítkom pre úvahu súdu, ktoré konkrétne podklady budú relevantné pre posúdenie možností, schopností a majetkových pomerov povinného rodiča je životná úroveň rodiča, ktorá sa spravidla prejavuje spôsobom jeho života, výškou životných nákladov, vlastníctvom hnutelných a nehnuteľných vecí, prípadne spôsobom nakladania s nimi a podobne. V prípade podnikateľského subjektu je základom daňové priznanie či už fyzickej alebo právnickej osoby, okrem ktorého si môže súd na verifikáciu tvrdení účastníkov konania vyžiadať ďalšie podklady, napríklad výpisy z bankových účtov a podobne. Až v prípade, ak povinný rodič nepredloží súdu požadované doklady a uvedené skutočnosti nie je možné zistiť iným spôsobom, pričom životná úroveň povinného rodiča nasvedčuje tomu, že ním prezentované výsledky jeho podnikateľskej činnosti nie sú v súlade s predloženými podkladmi a povinný odmieta poskytnúť ďalšie podklady, resp. sprístupniť súdu údaje podľa osobitného predpisu potrebné pre správne vyhodnotenie jeho možností, schopností a majetkových pomerov, prichádza do úvahy aplikácia ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine, teda súd vychádza z fikcie príjmu povinného rodiča, konkrétne z 20-násobku sumy životného minima. V preskúmanej veci ani odvolací súd nezistil dôvody pre aplikáciu § 63 ods. 1 Zák. o rodine, aj keď otec nevedel predložiť všetky podklady na zhodnotenie svojich príjmov z hudobnej činnosti, pretože aj zo samotných tvrdení matky vyplýva, že väčšina z príjmov v tejto oblasti sa berie tzv. „z ruky do ruky“ a nevystavujú sa žiadne doklady. Zo životnej úrovne otca nevyplýva, že by si otec žil až takým spôsobom života, ktorý by nasvedčoval, že by mohol zarábať z hudobnej činnosti až 4.204,- Eur mesačne (20 násobok sumy životného minima). Výpisy z účtu otca, z ktorých je zrejme, že si prilepšil minimálne o nezdaniateľných 6.475,20 Eur za roky 2017 až 2020 tiež nepreukazujú, že by bola v danej veci dôvodná aplikácia § 63 ods. 1 Zák. o rodine. Práve naopak, po prepočte tejto sumy na 4 roky vychádza, že otec si z tejto činnosti oficiálne zarobil 135 Eur mesačne, čo sa takmer zhoduje s jeho tvrdeniami, že z tejto činnosti má príjem približne 100 Eur mesačne. Zvyšné plnenia v hotovosti, ktoré sa preukázali nedali, preto súd prvej inštancie najmä vzhľadom na zistenú životnú úroveň otca a jeho schopnosti správne vyhodnotil podľa § 75 ods. 1 Zák. o rodine. Tento jeho potencionálny príjem súd prvej inštancie správne zohľadnil pri určení bežného výživného a najmä sporivej časti, ktorú mal. deťom priznal po 50 Eur mesačne. Určené výživné v úhrnnom rozsahu 460 Eur mesačne na bežné výživné pre mal. deti a na 100 Eur mesačne na sporivú časť, nie je možné považovať za neprimerane nízke, ako sa domnieva matka. Určené výživné je v danej veci primerané veku mal. detí a rozsahu ich odôvodnených potrieb, ktoré matka vyčísliła v priebehu konania. Súčasné zvýšené výdavky na cestovanie v rozsahu

200 Eur mesačne, ktoré ako jediné matka v tejto súvislosti konkretizuje, sa netýkajú rozhodného obdobia, za ktoré súd určoval výživné, pretože predmetom konania nebolo určenie výživného do budúcnosti. Na druhej strane, súd prvej inštancie postupoval správne, ak otcovi zohľadnil výdavky na bývanie v rozsahu 200 Eur mesačne, pretože túto sumu možno považovať za primeranú situácii, že si bol nútený nájsť nové bývanie v druhom najväčšom meste Slovenskej republiky, keď matke s mal. deťmi nechal v užívaní spoločný dom.

15. Pokiaľ matka navrhovala zaviazat' otca k zaplateniu odkupnej hodnoty určenej pre maloleté deti tým spôsobom, že otec vytvorí v ním určenom bankovom dome účet s dispozičným právom mal. detí po dosiahnutí plnoletosti, a na tento účet vloží finančné prostriedky z plnenia poistenia I. Kooperatíva poisťovne a.s. ViennanInsuranceGroup Bratislava, odvolací súd uvádza, že z ustanovení Zákona o rodine, ktoré upravujú vyživovaciu povinnosť rodičov k deťom, nemožno vyvodit' takýto nárok mal. detí a tým aj povinnosť otca. Účelom výživného je úhrada nielen priebežne sa vyskytujúcich bežných potrieb dieťaťa, ale všetkých potrieb, v rámci limitov daných možnosťami a schopnosťami rodičov. Je zjavné, že odkupné právo z poistenia takýto charakter výživného nespĺňa, a preto nie je súčasťou vyživovacej povinnosti. Skutočnosť, že otec platil poisťné mal. deťom dobrovoľne nezakladá v tomto konaní žiadny právny nárok mal. detí na takto viazané a vyplatené prostriedky.

16. Pokiaľ ide o dlžné výživné, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie ho správne vypočítal u oboch mal. detí a správne určil aj lehotu jeho splatnosti. Súd prvej inštancie postupoval správne, ak pri výpočte dlhu na výživnom zohľadnil v podiele 2/3 pripadajúcom na mal. deti platby otca na chod domácnosti, pripojenie N., príspevok na údržbu domu, vodovodný výkop, príspevok na dom, prípojka na vodovod v dome, príspevok na montáž prípojky, pretože súčasťou vyživovacej povinnosti povinného rodiča je aj zabezpečenie bývania. Položky, ktoré matka namieta, možno subsumovať pod zabezpečenie bývania, pretože sú nevyhnutné na riadnu prevádzku domu a bez nich by bolo užívanie bývania obmedzené. Služby spoločnosti N., ktorý zabezpečuje internetové a televízne pripojenie, využívajú aj maloleté deti v priznanom podiele 2/3 a tieto je možné považovať v modernej spoločnosti za ich odôvodnené potreby. Odvolací súd súhlasí s matkou, že započítanie nie je možné pri výživnom pre mal. deti, avšak zároveň dodáva, že to neplatí pre plnenia povinného, ktoré majú charakter výživného. U matky nebolo možné započítanie poplatkov za dom, pretože jej nebola určená žiadna vyživovacia povinnosť.

17. Aj pokiaľ ide o splatnosť dlhu na výživnom, súd prvej inštancie postupoval správne, ak zaviazal otca zaplatiť ho matke mal. detí do 30 dní od doručenia rozsudku. Odvolací súd poukazuje na to, že plnenie vyživovacej povinnosti je zákonnou povinnosťou otca, ktorá nevzniká až rozhodnutím súdu, ale trvá počas celej doby existencie rodinnoprávneho vzťahu rodič - dieťa s tým, že súd určuje len jej rozsah, ak nie je plnená vôbec alebo v dostatočnom rozsahu, a to do doby kým dieťa nenadobudne schopnosť žiť sa samé. Pre úplnosť je potrebné dodať, že rozsudky o výživnom sú vykonateľné ich doručením (§ 44 CMP), čím zákonodarca opätovne zdôrazňuje prioritu plnenia výživného vo vzťahu k iným záväzkom povinného. Otec sa na možnosť určenia výživného mohol a mal pripraviť už minimálne od doručenia návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností v roku 2017, a ak by si každý mesiac vytváral primeranú rezervu, našetril by si na celý dlh na výživnom. Matka mal. detí pritom počas celého rozhodného obdobia musela suplovať vyživovaciu povinnosť otca, pretože je zjavné, že jeho dobrovoľné plnenia nepostačovali na uspokojovanie všetkých odôvodnených potrieb mal. detí. Z uvedených dôvodov nie je možné upraviť splatnosť dlhu na výživnom tak, aby sa uložil na osobitný účet mal. detí, pretože dlh vznikol z bežného výživného, ktoré bolo určené na bežnú spotrebu, v rámci ktorej otca suplovala, t.j. úverovala matka. V tejto súvislosti je potrebné, aby si otec uvedomil, že potreby mal. detí sa neuspokojovali samé, ale uspokojovala ich matka tak, ako vznikali zo svojho oveľa nižšieho príjmu, pretože v opačnom prípade by bola ohrozená výživa mal. detí. Spôsob splatnosti dlhu na výživnom práve skompenzuje matke to, že dlho nahrádzala vyživovaciu povinnosť otca. Inštitúty bežného výživného a jeho sporivej časti sú odlišného jedinečného charakteru a nie je možné zamieňať ich.

18. Pretože súd prvej inštancie správne rozhodol aj o trovách konania, odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutých výrokoch ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP a podľa § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti ich dôvodov a na zdôraznenie doplnil ďalšie dôvody.

19. Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je :

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku , ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania.